

# OBSAH

<b>Prolog: Jednota jako etický princip poznání (Dalibor Vik)</b> .....	9
<b>I. Hranice vědy (Hans Schwarz)</b> .....	19
I.1 Věda jako náboženství novověku .....	19
I.2 Vnitřní hranice vědeckého poznání .....	21
I.3 Vnější hranice vědeckého poznání .....	26
<b>II. Slovo, na kterém záleží.</b>	
<b>Etika jako první filosofie u Emmanuela Lévinase (Dalibor Vik)</b> .....	30
II.1 Expozice .....	30
II.1.1 Slovo .....	30
II.1.2 Od vidění ke slyšení: privace a dialog .....	36
II.2 Etika jako první filosofie .....	39
II.2.1 Onto-theo-logie: myšlení jakožto vědění (pensée-savoir) .....	39
II.2.2 Otázka po přiměřenosti myšlení jakožto vědění (pensée-savoir): je možné jinak-než-myslet? .....	48
II.2.3 Smysl neintencionálního vědomí jakožto „špatné svědomí“ předcházející každému myšlení .....	53
II.2.4 Špatné svědomí a smrtelnost bližního .....	57
II.2.5 Obava o smrt bližního jako základní etická situace .....	61
II.3 Shrnutí .....	64
<b>III. Fenomenologie křesťanského lidství v souvislosti analýz žitého světa (David Rybák)</b> .....	67
III.1 Úvod .....	67
III.2 Nástin obecných struktur žitého světa u praspolečenství .....	70
III.3 Řecký „svět“ a založení nového .....	71
III.4 Židovské společenství .....	72
III.5 Proměna v helénismu .....	74
III.6 Křesťanská zkušenost .....	77
III.7 Víra – naděje – láska: vůle .....	79



<b>IV. Česká katolická teologie v obdobích 1860–1948 a 1949–1989 a darwinismus v kontextu světové teologie (Ctirad Václav Pospíšil) ...</b>	<b>81</b>
IV.1 Vznik světa, života a člověka v české teologii 1860–1948 .....	84
IV.1.1 Česká katolická teologie 1860–1948 a astronomie, kosmogonie .....	84
IV.1.2 Česká katolická teologie 1860–1950 a problematika evoluce v oblasti fauny a flóry .....	86
IV.1.3 Česká katolická teologie 1860–1948 a evoluční teorie aplikovaná na vznik člověka .....	92
IV.2 Situace v období 1949–1989, české publikace a výroky Jana Pavla II. ....	119
IV.3 Závěr .....	127

## **V. Evoluční teorie aplikovaná na náboženství v syntetické filosofii Herberta Spencera**

<b>a její kritika v díle Karla Statečného (Jiří Vogel) .....</b>	<b>132</b>
V.1 Reakce na Spencerovo pojetí náboženství v teologii .....	132
V.2 Statečného analýza prvního principu Spencerovy syntetické filosofie .....	136
V.2.1 Náboženství a věda .....	136
V.2.2 Nejvyšší představy náboženské .....	140
V.2.3 Nejvyšší představy vědecké .....	143
V.2.4 Relativnost všeho poznání .....	149
V.2.5 Smíření náboženství a vědy .....	152
V.3 Statečného postoje k pozitivismu a evoluci po jeho přestupu do ČČS .....	162

## **VI. Stvoření. Farského pokus o dialog**

<b>přírodních věd s teologií (Tomáš Procházka) .....</b>	<b>167</b>
VI.1.1 O spisu „Stvoření“ .....	167
VI.1.2 Kritika spisu .....	169
VI.2.1 Farského překlad textu Gn 1,1 – 2,23 .....	171
VI.2.2 Různé výklady biblické kosmogonie .....	172
VI.3.1 Uvedení do vlastního výkladu .....	173
VI.3.2 Vznik světové pralátky podle bible .....	179
VI.3.3 Vývoj všehomíra z prahmoty dle bible .....	181
VI.3.4 Vznik živočišstva a člověka .....	186
VI.4 Závěr .....	189



<b>VII. Teilhard de Chardin a problém zla (Lukáš Štursa)</b> .....	190
VII.1.1 Věčné tázání po původu zla .....	190
VII.1.2 Zlo v Písmu .....	192
VII.1.3 Zlo v tradici a augustinovsko-tomistické řešení .....	194
VII.2.1 Teilhardova vize kosmu a křesťanství .....	197
VII.2.2 Teilhardův optimismus a zdánlivá ignorace zla .....	201
VII.2.3 Prvotní hřích a konflikt s tradicí .....	203
VII.2.4 Zlo jako součást stvořeného světa a pozitivní hodnota utrpení .....	206
VII.3 Závěr .....	208
<b>VIII. Základní informace o teologické ekologii</b>	
(Zdeněk Kučera) .....	210
VIII.1 Geneze teologické problematiky ekologie .....	210
VIII.2 Křesťanská zvěst jako demytologizace antické přírody a proměna tázání po člověku .....	211
VIII.3 Personalismus a subjektivita přírody .....	212
VIII.4 Křesťanská ekologie jako etika „meze růstu“ a omezené svobody .....	212
VIII.5 Ekologická etika CČSH .....	214
VIII.6 Eschatologická perspektiva teologie a teologie prostého života .....	215
VIII.7 Světový vývoj: J. Moltmann a konciliární proces .....	216
<b>IX. Elisabeth Schüssler Fiorenzová</b>	
<b>– feministická kritika osvobození a rétorika v biblické exegezi</b>	
(Jiří Lukeš, Ondrej Zatroch) .....	219
IX.1 Feminismus a teologie .....	219
IX.2 E. Schüssler Fiorenzová – feministická teologie osvobození a „kyriarchální útlak“ .....	221
IX.2.1 Život .....	221
IX.2.2 Směřování, postoje a „kyriarchální“ svět i jazyk – kritika a hermeneutika .....	222
IX.3 E. Schüssler Fiorenzová jako interpretka biblických textů .....	226
IX.4 E. Schüssler Fiorenzová – etika, odpovědnost a věda .....	232
IX.4.1 Etická odpovědnost badatele .....	234
IX.5 Závěr – feminismus a postmoderna, přínos feministické kritiky .....	236

<b>X. Epilog: Země – jedinečná planeta, nositelka života</b>	
(Eduard Krumpolc) .....	238
X.1 Úvod .....	238
X.2 Podmínky pro vznik a vývoj života .....	238
X.3 Planeta Země – nositelka života .....	241
X.4 Objevování exoplanet a hledání života ve vesmíru .....	245
X.5 Závěr .....	246
<b>Seznam literatury .....</b>	<b>248</b>
<b>Jmenný rejstřík .....</b>	<b>265</b>
<b>O autorech .....</b>	<b>274</b>
<b>Summary .....</b>	<b>276</b>